

แนวปฏิบัติ

การคุ้มครองสิทธิของงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ทรัพย์สินทางปัญญาเป็น สิทธิทางกฎหมายที่ให้เจ้าของสิทธิ หรือ "ผู้ทรงสิทธิ" มีอยู่เหนือสิ่งที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ทางปัญญาของมนุษย์

ลิขสิทธิ์ (Copyright) หมายถึง สิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้ริเริ่มโดยการใช้สติปัญญาความรู้ ความสามารถและความวิริยะอุตสาหะของตนเองในการสร้างสรรค์ โดยไม่ลอกเลียนงานของผู้อื่นโดยงานที่สร้างสรรค์ต้องเป็นงานตามประเภทที่กฎหมายลิขสิทธิ์ให้คุ้มครองโดยผู้สร้างสรรค์จะได้รับความคุ้มครองทันทีที่สร้างสรรค์โดยไม่ต้องจดทะเบียน

กฎหมายลิขสิทธิ์ให้ความคุ้มครองแก่งานสร้างสรรค์ 9 ประเภทตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่

1. งานวรรณกรรม (หนังสือ จุลสาร สิ่งพิมพ์ คำปราศรัย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ฯลฯ)
2. งานนาฏกรรม (ท่ารำ ท่าเต้น ฯลฯ)
3. งานศิลปกรรม (จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ ภาพถ่าย ศิลปประยุกต์ ฯลฯ)
4. งานดนตรีกรรม (ทำนอง ทำนองและเนื้อร้อง ฯลฯ)
5. งานสิ่งบันทึกเสียง (เทป ซีดี)
6. งานโสตทัศนวัสดุ (วีซีดี ดีวีดี ที่มีภาพหรือมีทั้งภาพและเสียง)
7. งานภาพยนตร์
8. งานแพร่เสียงแพร่ภาพ
9. งานอื่นใดในแผนกวรรณคดี วิทยาศาสตร์ หรือศิลปะ

สิทธิบัตร (Patent)หมายถึงหนังสือสำคัญที่รัฐออกให้เพื่อคุ้มครองการประดิษฐ์ (Invention) หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ (Product Design) ที่มีลักษณะตามที่กฎหมายกำหนดเป็นสิทธิพิเศษ ที่ให้ผู้ประดิษฐ์คิดค้นหรือผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์มีสิทธิที่จะผลิตสินค้า จำหน่ายสินค้าแต่เพียงผู้เดียวในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

อนุสิทธิบัตร (Petty Patent)คือ หนังสือสำคัญที่รัฐออกให้เพื่อคุ้มครองการประดิษฐ์จะมีลักษณะคล้ายกันกับการประดิษฐ์แต่เป็นความคิดสร้างสรรค์ที่มีระดับการพัฒนาเทคโนโลยีไม่สูงมาก หรือเป็นการประดิษฐ์คิดค้นเพียงเล็กน้อย และมีประโยชน์ใช้สอยมากขึ้น

ประเภทของทรัพย์สินทางปัญญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ทรัพย์สินทางปัญญาถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ตามลักษณะธรรมชาติของผลงานสร้างสรรค์ คือ “ลิขสิทธิ์แขนงหนึ่ง” และ “ทรัพย์สินทางอุตสาหกรรมแขนงหนึ่ง”

1. ลิขสิทธิ์ ได้แก่ งานสร้างสรรค์ในแผนการวรรณกรรม ศิลปกรรม ดนตรี กรรม นาฏกรรม งานภาพยนตร์ งานโสตทัศนวัสดุ งานสิ่งบันทึกเสียง และงานแพร่เสียงแพร่ภาพ โดยเจตนารมณ์ของกฎหมายลิขสิทธินั้น เพื่อสนับสนุนและคุ้มครองสิทธิ ของผู้สร้างสรรค์ (author) ผลงาน หรือที่เรียกว่า “ธรรมสิทธิ” (moral right) ของผู้สร้างสรรค์

กฎหมายลิขสิทธืจะให้ความคุ้มครองก็ต่อเมื่อเป็นงานประเภทที่ได้รับการบัญญัติไว้ในกฎหมายเท่านั้น ซึ่งในประเทศไทยกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองในกรณีนี้ ได้แก่ พระราชบัญญัติลิขสิทธื พ.ศ.2537 โดยให้การคุ้มครองลิขสิทธื ในงานประเภทต่างๆ ที่กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้มีลิขสิทธื

2. ทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม ได้แก่ สิทธิบัตร (patent) แบบผังภูมิวงจรรวม (Layout-Designs of Integrated Circuit) เครื่องหมายการค้า (trademark) ความลับทางการค้า (trade secret) ชื่อทางการค้า (trade name) สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (geographical indications) โดยลักษณะของทรัพย์สินทางอุตสาหกรรมจะมุ่งเน้นให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากการประดิษฐ์คิดค้น การออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงอุตสาหกรรมเป็นหลัก

กฎหมายที่คุ้มครองทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม มีหลายฉบับ ได้แก่

2.1 พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่2) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542 ให้ความคุ้มครองสิทธิ ในการประดิษฐ์ และการออกแบบผลิตภัณฑ์

2.2 พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ให้ความคุ้มครองสิทธิในเครื่องหมายการค้าและเครื่องหมายบริการ

2.3 พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542 เพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิในพันธุ์พืชที่ได้ทำการปรับปรุงหรือพัฒนาพันธุ์อันจนได้พันธุ์พืชใหม่

2.4 พระราชบัญญัติคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม พ.ศ.2545 เพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิในข้อมูลการค้าซึ่งยังไม่รู้จักกันโดยทั่วไป หรือถูกเก็บรักษาไว้โดยเฉพาะของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

2.5 พระราชบัญญัติ คุ้มครองสิ่งบ่งชี้ ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ.2546 เพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิในการใช้สัญลักษณ์หรือสิ่งที่ใช้เรียกหรือใช้แทนแหล่งภูมิศาสตร์ ที่บ่งบอกที่มาของสินค้าและชื่อเสียงของแหล่งที่มานั้น

แนวปฏิบัติการคุ้มครองสิทธิงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันวิจัยและพัฒนา กำหนดแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. ประสานงานกับนักวิจัยในการจัดทำเอกสารต่าง ๆ

- 1) บันทึกข้อความเสนอขอจดทรัพย์สินทางปัญญา
- 2) แบบฟอร์มคำขอจดทรัพย์สินทางปัญญา(ตามแต่ละประเภท)
- 3) สัญญาโอนสิทธิ์ (โดยผู้สร้างสรรค์ผลงาน)
- 4) สำเนาบัตรประชาชนของผู้สร้างผลงาน พร้อมรับรองสำเนา ถูกต้อง
- 5) ผลงานประกอบการขอจดทรัพย์สินทางปัญญา 2 ชุด ในกรณีของการยื่นขอจดแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์

2. กลุ่มงานนิติกรตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสาร

3. เสนออธิการบดีเพื่อลงนาม

- 1) บันทึกข้อความแจ้งอธิการบดีลงนาม
- 2) เอกสารการยื่นจดทรัพย์สินทางปัญญาตาม 1

4. ยื่นจดทรัพย์สินทางปัญญาต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา

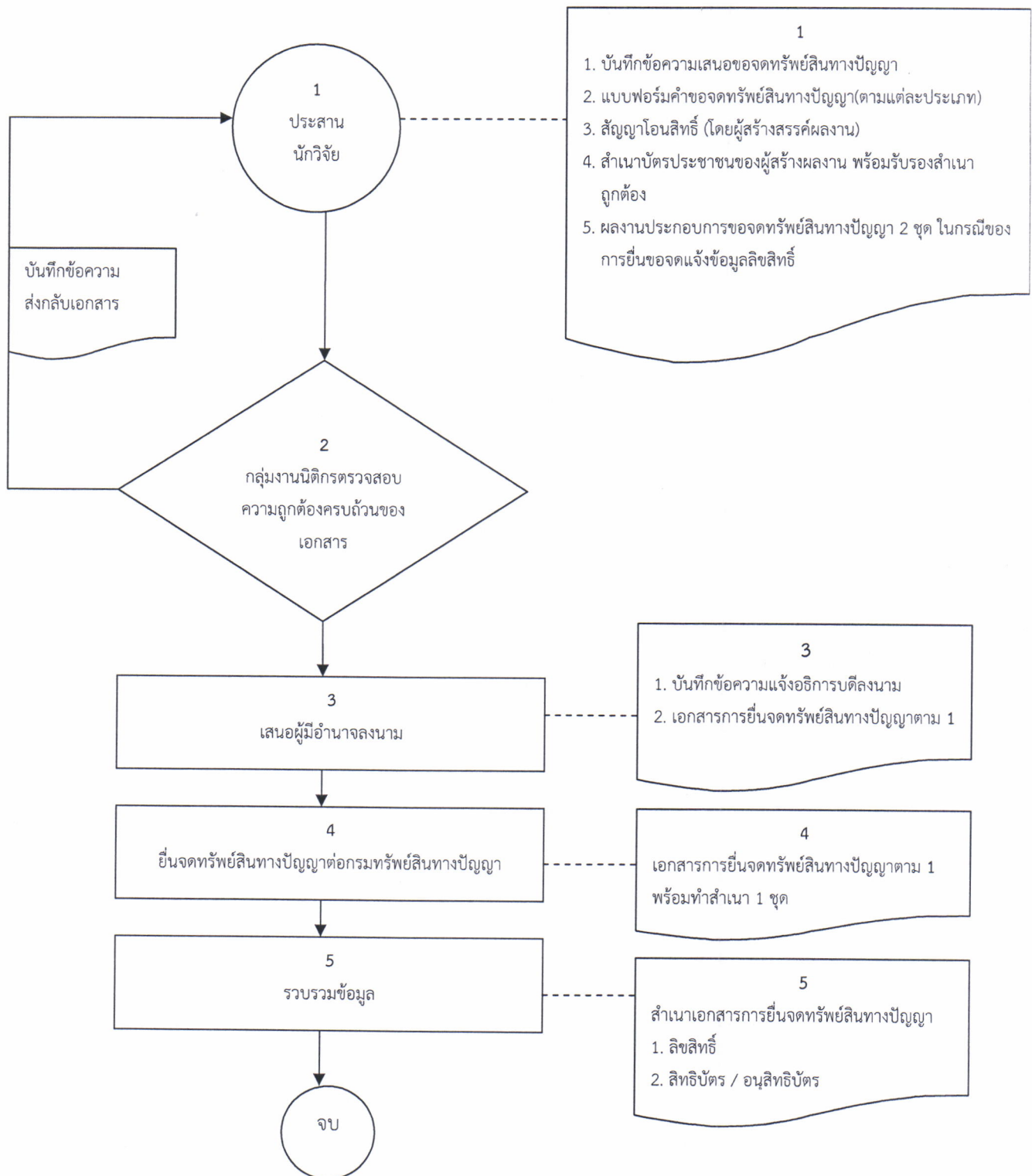
เอกสารการยื่นจดทรัพย์สินทางปัญญาตาม 1 พร้อมทำสำเนา 1 ชุด

5. สำเนาเอกสารการยื่นจดทรัพย์สินทางปัญญา

- 1) ลิขสิทธิ์
- 2) สิทธิบัตร / อนุสิทธิบัตร

Flow Chart

การดำเนินงานด้านทรัพยากรสารสนเทศทางปัญญาด้านการวิจัย

ลิขสิทธิ์ เอกสารประกอบด้วย

1. แบบฟอร์มคำขอแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์
2. บทสรุป (ใช้กรณีแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ประเภทโปรแกรมคอมพิวเตอร์)
3. คำรับรองประกอบการแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ (ใช้เฉพาะงานที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์)
4. ผลงานประกอบคำขอ จำนวน 2 ชุด
5. สัญญาโอนลิขสิทธิ์ จำนวน 2 ชุด
6. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้สร้างสรรค์ จำนวน 2 ชุด
7. สำเนาสัญญาเงินทุน (ถ้ามี)

คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร เอกสารประกอบด้วย

1. แบบฟอร์มคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร
2. รายละเอียดสิ่งประดิษฐ์
3. คำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์ (ถ้ามี) (ใช้กรณียื่นคำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์เท่านั้น)
4. ข้อถ้อยสิทธิ
5. บทสรุปการประดิษฐ์
6. รูปเขียน (ถ้ามี)
7. สัญญาโอนสิทธิขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร จำนวน 2 ชุด
8. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ประดิษฐ์ จำนวน 2 ชุด
9. สำเนาสัญญาเงินทุน (ถ้ามี)